

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Hec est noua queda[m]. singular[is] atq[ue] rara legenda.
ex alijs sex lege[n]dis collecta et perfecta. tractans de
origine. et vite. ordine. de conuersione. ac magistrali
disputatione. ast de ...**

Petrus <Frater>

Argentin[ae], 6.IV.1500

Capitulum primum. De Dyocletano et Maximiano

[urn:nbn:de:bsz:31-333645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-333645)

Ca. I. de Dyocle. et mari.

Ancipit legenda beate katheri-
ne virginis et martyris In cu-
ius primo capitulo agitur de Dyocleciano ⁊ Maximia-
no qui seꝛ ipsi fuerint. ⁊ quomodo dyoclecianus misit in
greciã Constantinũ auũ. videlicet sancte katherine ⁊ q̄re.

Dyoceci-
anus nobili-
tate obscurus
de Dalmatia
ciuitateꝝ sa-
lona trahens
originem. tricesimus ab au-
gusto. in dalmacia factus e-
ab exercitu imperator. ⁊ vi-
ginti annis rempublicã gu-
bernavit. Hodũ autẽ quo-
mõ ad regnũ peruenit reco-
lo me legisse in quadam an-
tiqua cronica. p̄ vt sequit̄.
Nam a parthis atq; barba-
ris puincijs rumor venit et
de multis alijs hostib; in se

B

Capitulum . I .

stantibus romanum impe-
rium ⁊ ipsis romanis cau-
sam querentibus, est per de-
os responsum datum vt illi
si vincere vellent, imperato-
rem habere curarent, quem
comedentem in mensa fer-
rea reperirent. **D**iscurren-
tibus ergo vndiq; militib;
solicite querebant, si aliqs
ex potentib; mēsa ferrea vte-
retur. Cū vero nullum talē
penitus inuenissent, quidā
ex militibus propter hec p-
dalmatiā transeuntes, et p-
deuā oberrantes, ad locuz
vnū venerūt, ⁊ inquisitione
dimissa redire decreuerunt.
Et cum rusticū quendā p-
spicerent arantem, qui iam
fatigatos soluerat ab ara-
tro boues, vt reficerētur in
pascuis, ⁊ ipse vt se reficeret
resedit, tūc venerūt ad eum
vt de via requirerēt eū. In-
uenerūtq; eū panem sup vo-
merē posuisse, quo loco mē-
se utebatur in agro. **E**t ille
dum eos venire ad se p-
spexit illis curialiter assurrexit
⁊ de via eos edocuit. **E**t cū
eis cōferēs sup multis pru-
dēter querebat ⁊ suggerebat
⁊ quesitis prudentissimē re-

spōdebat, acute obiecta dis-
soluens. **V**idētes ergo mili-
tes qz esset corpe valde de-
corus, faciū⁹ eloquio, mor-
rib; multū compositus, sen-
su quoq; plurimuz videbat
acutus, nihilomin⁹ aduertē-
tes qz verificatus foret in eo
p-sagiū, eo qz comederet sup
ferrum causam itineris sui
pandūt illi, ⁊ supplicat vt
eorz pareat voluntati. **S**ic
qz ille ab illis ad exercitum
ductus, romanū ad impiuz
est p-motus. **H**ic ergo inter
reges alios magis honorez
zelatus est ydolorz, ⁊ ceteris
crudelius psecutus ē nolē-
tes ydolis ymmolare. **E**a d-
causa vt ī dicta cronica cō-
tinetur, quia p deozū oracu-
lum se ad imperiuz videbat
fuisse p-motuz. **E**t sicut eu-
stacius dicit, senatus dyo-
cleciano grām prestare vo-
lēs: maximianū collegā, im-
perij illi fecerūt. **Q**uis aut
maximian⁹ ille fuerit et de
eius origine hoc pfecte repi-
it in dicta cronica. **H**ic enim
maximianus rusticus sicut
dyoclecan⁹, genere extitit
dalmatin⁹. **E**t fuit vir cor-
pe fortissim⁹, ⁊ ideo forte ab

hercule herculeus est vocatus. Postq̄ aut̄ dyoclecia-
 nus ad imperiū est assum-
 ptus. et prudēter rempubli-
 cam gubernauit. viriliter
 q̄ defensabat. tam senatui
 q̄ populo nimium gratus
 erat. Sed quia natiuo ae-
 re derelicto et labore inque-
 tem mutato. necnō et omi-
 so cibo diutius assueto. cū
 delicatis cibus iam vti ince-
 pisset. natura mutationes
 has non sustinens repenti-
 nas. rome est adeo grauiter
 infirmatus vt nihil illi con-
 ferret medicorū consiliū.
 Tūc maximianus illi quō-
 dam amicus dū pcepit hec.
 ad eum cōcito gradu romā
 veniens pallatiū adiit. sed
 ad eum impediētibz famu-
 lis puenire vix potuit. Ita
 q̄ tandem introductus be-
 nigne et letanter ab ipso su-
 scipit. sicut quondā sibi spe-
 cialis amic⁹. Lorā ergo fa-
 miliaribz et principibz se pru-
 dēs rusticus medicū dixit.
 necnō et ab impatore prudē-
 te velut medic⁹ honorabat̄
 et sic illi licentia ad eū acce-
 dendi pceditur. Confert er-
 go de multis cū impatore q̄

expedire videbatur impio-
 Tandem principē exhortat̄
 si sanitate potiri vellet pri-
 stina q̄ se insolis erat de-
 licijs pturbata. rediret ad si-
 bi p̄sucta cibaria. et interdū
 nimia quiete depulsa. se cō-
 petentibz laboribus exerce-
 ret. Quod dum ille fecisset
 post tempus modicuz p ru-
 sticanū. medicum nimium de-
 licatus egrot⁹. est saluti pri-
 stine restitutus. Ex quo fa-
 cto letatus est valde senat⁹
 gaudetq̄ populus roman⁹
 et sic maximianus om̄ibus
 factus fuit amabilis. et fa-
 mosus. Itaq̄ dyocleciā⁹
 qui hunc hominem nouerat
 fortem. industriū et prudē-
 tem. primo sibi euz fecit cō-
 siliarium. et imperij cuncta
 magna negocia illi cōmit-
 tens. cito eum postmodum
 ex cōsensu senatus cesarem
 esse instituit. Eo in tempe-
 sez anno decimo impij dyo-
 cleciāni cū ipsoz amboz as-
 sensu. p̄secutio decima post
 neronē xpianis infer̄. Ab
 iniquo eniz dyocleciāno in
 orientalibus p̄tibus et in oc-
 cidentalibus a crudeli ma-
 ximiano seniebat

Capitulum. I.

omnibus quibus et alijs crudelior fuit. Eusebius cesariensis ecclesie astice hystorie libro octauo hanc persecutionem diligenter valde lucideque describit. Nam et secundum orosium decem annis persecutio hec durauit. Secundum pro eusebium libro iam dicto. Diocleciani et maximiani imperij tempore agebatur mensis martius. et pasche dies sollemnis instabat. cum eorum edicta iniqua. in terris omnibus sunt posita et diuulgata. ut scilicet ecclesie sacre ad soluz vsque destruerentur sacre scripture ignibus vrentur. omnisque christianus omni prerogatiua sublata maneret in famis. et si seruus antea fuisset libertatem consequi nunquam posset. De hinc cum multitudo rusticana quae plurima in gallia recollecta contra romanos perniciosum niterentur excitare tumultus. Dioclecianus maximianum cognominem herculeum iam cesarem factum rusticis obuiare. turbis collectis in galliam misit. Qui concitus illuc vadens manu hominum imperitam facile militari preteperuit et vicit. In hoc suo itinere

fertur occidisse thebeorum illam nobilissimam legionem cui preerat sanctus mauritius. eo quod nollent ydolis immolare. Dei igitur altissimi nutu fideles christiani. pessimis vrgentibus supradictis principibus spectaculum facti sunt toti mundo. Nam alij eorum sunt flagris discerpti. alij virgulis fossi. alij feris. et ignibus traditi. Et ut breuiter dicam omnia in eis tormentorum genera sunt probata. Sed erant alij ex paganis qui tantorum malorum pietate confossi. multos ex christiani ad ydola pertrahentes. ac eos licet false sacrificasse dicebant. et sic libere abire sinebant. In hoc tamen tales christiani culpabiles erant. eo quod sibi crimine obiectum silentio preteribant. et quasi sic esset tacendo confirmabant. Aliqui tamen eorum palam se non sacrificasse clamabant. Sic ergo per diuersas vndique prouincias incoprehensibilis erat numerus occisorum christiano. quos ut in omnibus se bestijs seniores ostendat se peliri sanctos denegat. Veruntamen penas sanctis inflatas. diuinus non desperit

oculus: s; continuo affuit et
 vltis dextra. Nam hi duo
 reges qui duz pacem ecclie
 seruauerant cu omni psperi-
 tate imperium gubernarunt.
 Postq; vero psecutiões ec-
 clesie p eos facte sunt: diui-
 na iusticia concitatis vndi-
 q; aduersarijs: illos pertur-
 bauit: z in tantam eos di-
 merisit amentia. vt dum per
 hostiles acies insurgetes re-
 digi rempublicaz existima-
 rent in nihilum: sponte de-
 posuerunt impium. S; an-
 teq; deponerent illud. repē-
 te carusius in britania pur-
 purā sūpsit. ipsaq; britani-
 cas oras occupauit. Hac o-
 causa vt dicit. q; maximia-
 n? tūc cesar eū occidi māda-
 uerat. eo q; positus ad custo-
 dienda oceani littoza que
 franci z saxonēs infestabāt
 Arreptam a predonib; pre-
 dam suis dominis non red-
 debat: sed sibi in integrum
 vendicabat: ex quo suspicō
 orta erat. q; hostes fines il-
 los inuadere malicia pmit-
 tebat. Deniq; archilla? rex

in egypto factus est dyocle-
 ciano rebellis. et ideo totaz
 affricam deuastabat. Harsi-
 cus insup rex persarum vz
 gente bello pmebat dyocle-
 cianum. vnde z cedendo in
 honoratus cogitur dyocle-
 cianus romā reuerti. Sed
 tunc utiq; ipse prophanus
 princeps periculis his per-
 motus maximianū hercu-
 leum sic dictum ex cesare fe-
 cit augustum vt dicit Pro-
 sius. Tunc etiaz magna ps
 grecie romāo rebellauit im-
 perio. Ad quam recuperan-
 dam a dyocleciano impera-
 tore: et senatu Constanti-
 n? missus est strenuus dux pu-
 gnantium: q;uis adhuc in-
 uenis cum ingenti exercitu
 valde.

Secundū capi-

tuluz In quo agitur de no-
 bilitate progeniei huius glo-
 riose virginis katherine ex
 parte sui patris Incipien-
 do ab Auo suo videlicet cō-
 stantino primo.